

**ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)**

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

**РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта**

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Правил доступу суб'єктів ринку природного газу до газопроводів, що становлять частину інфраструктури родовища нафти і газу або призначені для переміщення видобутого природного газу від місця видобутку до точок входу/виходу оператора газотранспортної системи та/або оператора газорозподільчої системи та/або оператора газосховищ» (далі – проєкт наказу), а також документи, надані до нього листом Міністерства енергетики України від 15.11.2024 № 26/1.1-7.4.1-27708.

За результатами проведеного аналізу проєкту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), Державна регуляторна служба України

встановила:

проєктом наказу пропонується затвердити Правила доступу суб'єктів ринку природного газу до газопроводів, що становлять частину інфраструктури родовища нафти і газу або призначені для переміщення видобутого природного газу від місця видобутку до точок входу/виходу оператора газотранспортної системи та/або оператора газорозподільчої системи та/або оператора газосховищ (далі – Правила).

При опрацюванні проєкту наказу ДРС встановила, що розробником під час його підготовки не дотримано вимог статей 4 та 8 Закону.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 513 від 31.12.2024

Підписав: Краснолуцький Олександр Васильович

Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000002A543A00E12DDB00

Дійсний: з 06.11.2024 0:00:00 по 05.11.2026 23:59:59

урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

Відповідно до вимог статті 1 Закону АРВ – документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проєкту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

Наданий розробником АРВ до проєкту наказу не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 (далі – Методика).

У пункті 1 розділу III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу.

Під час аналізу таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів держави» встановлено, що розробник не здійснив належного аналізу витрат для Альтернативи 1 (прийняття проєкту наказу). Натомість зазначено лише формально, що витрати будуть відсутні. Однак, потенційні витрати держави можуть включати: адміністративні витрати на моніторинг виконання акта, витрати на розробку та впровадження нових процедур контролю, а також на навчання персоналу органів влади, який буде відповідальним за нагляд. Для Альтернативи 2 (залишення існуючої позиції без змін) не було проведено аналізу можливих вигод. Навіть якщо вигоди відсутні, необхідно надати обґрунтоване пояснення, яке підтвердить відсутність позитивного впливу. Відсутність такого аналізу ускладнює об'єктивне порівняння альтернатив та може призвести до прийняття необґрунтованого рішення, що не враховує всіх можливих наслідків.

У пункті 2 розділу III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен здійснити опис вигод та витрат за кожною альтернативою для сфер інтересів держави, громадян та суб'єктів господарювання.

Так, у пункті 3 розділу II Правил передбачено, що доступ до потужності пункту входу/виходу системи внутрішньопромислових газопроводів надається лише замовникам, які уклали договір із виконавцем. Це створює для суб'єктів господарювання додаткові витрати на оплату послуг доступу до внутрішньопромислових газопроводів.

Проте в розділі III «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання АРВ при описі витрат за альтернативою 1 такі витрати суб'єктів господарювання не зазначено.

У зв'язку з цим доцільно провести аналіз впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання в частині запровадження плати за послуги доступу до газопроводів, що дозволить більш точно визначити вплив регуляторного акта на бізнес-середовище.

Під час розгляду інформації, наведеної розробником у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання», встановлено, що розробником в Альтернативі 1 (прийняття проєкту наказу) передбачено витрати на канцелярські товари у розмірі 3 млн 500 тис. грн. Такі витрати виглядають непропорційними навіть для великих підприємств, оскільки сучасна практика електронного документообігу суттєво знижує потребу у витратах на паперову продукцію. Завищена оцінка витрат потребує перегляду з акцентом на інвестиції в цифровізацію процесів, що дозволить підприємствам знизити операційні витрати та підвищити ефективність управління документацією.

Водночас, в Альтернативі 2 (залишення існуючої позиції без змін) розробником не було проведено аналізу можливих вигод. Навіть за відсутності очевидних переваг, важливо надати обґрунтування, що збереження поточної ситуації не спричинить додаткових витрат, ризиків або втрат потенційних можливостей. Відсутність такого аналізу ускладнює об'єктивне порівняння обох альтернатив і може призвести до ухвалення рішення без врахування всіх можливих наслідків.

Також в АРВ розробником не враховано час, який суб'єктам господарювання знадобиться для ознайомлення з новим нормативно-правовим актом та адаптації до його вимог. Відсутність оцінки цього показника може призвести до недооцінки реальних витрат бізнесу на імплементацію нових правил, адже процес ознайомлення може включати вивчення документації, проведення внутрішніх консультацій, навчання персоналу та підготовку до укладення договорів.

Крім того, в розділі III в таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» АРВ розробником вказано, що кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання складає 370 одиниць, при цьому джерело інформації цих статистичних даних в АРВ не визначено.

Слід підкреслити, що факт відсутності належним чином проведеного фінансово-економічного аналізу запропонованих альтернатив не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не

проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

У розділі V «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» АРВ розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог та не оцінено, які організаційні заходи мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта після набрання ним чинності.

У розділі VIII «Визначення показників результативності дії регуляторного акта» АРВ розробником відображено, що розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта – не зміниться. Зауважуємо, що водночас укладення нових договорів про доступ до внутрішньопромислових газопроводів передбачає отримання доходів, частина яких у вигляді податків і зборів повинна спрямовуватися до державного та місцевих бюджетів.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проєкт регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, зокрема, ефективності та збалансованості, визначених статтями 4 та статті 8 Закону, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», ДРС

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Правил доступу суб'єктів ринку природного газу до газопроводів, що становлять частину інфраструктури родовища нафти і газу або призначені для переміщення видобутого природного газу від місця видобутку до точок входу/виходу оператора газотранспортної системи та/або оператора газорозподільчої системи та/або оператора газосховищ».

**В. о. Голови Державної
регуляторної служби України**

Олександр КРАСНОЛУЦЬКИЙ